

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

III. *Ex trina Christi appellatione.* Thomâ enim de viâ conquerente, quod nesciat eam cum Collegis suis, ipse dicit: Ego sum via, veritas & vita.

1. *Viam* se appellat. Per Adamum via ad Paradisum nobis interclusa, Genes. 3. v. 24. Verùm per Christum, qui est alter Adam, illa nobis rursus patefacta est, ideò nos æque ac pœnitentem latronem consolari potest, quod cum se in Paradiso futuri simus, Luc. 23. v. 43. quin & in cœlum nos per fidem deducturus est.

Nemo, inquit, venit ad Patrem nisi per me. Ex quo consequitur, quod qui per eum, tanquam regiam viam ingrediat, cœlum apertum habeat, & in scala Jacobæ in cœlum adscendere possit, Gen. 28. v. 13. Joh. 1. v. ult.

2. *Veritatem* amisimus, h. e. verâ justitiâ, verâ agnitione & imagine Dei, technis Diaboli, qui pater mendacii est, Joh. 8. v. 44. exuti sumus. Per Christum verò veritas h. e. vera justitia, vera Dei agnitio, & imago Dei cum gratiâ Dei reparata est, Joh. 1. v. 14. quin & verbum ejus veritas est, Joh. 17. v. 17. qui hâc confidit, non confusus abit. Omnes enim Dei promissiones in Christo sunt Etiam & Amen, 2. Cor. 1. v. 20.

3. *Vitam.* Adam, primus noster parens, temporalis & æternæ mortis reos nos fecit, juxtâ interminationem Dei, Genes. 2. v. 17. Christus verò Dux vitæ est, Actor. 3. v. 15. imò vita ipsa, qui destruxit mortem, illuminavit autem vitam & incorruptionem per Evangelium, 2. Tim. 1. v. 10. in ipso, ab ipso, & per ipsum non modò vitam naturalem, Actor. 17. v. 25. sed & spiri-

tualem habemus, siquidem in peccatis mortui, in Christo convivificati sumus, Eph. 2. v. 5. & postquam hanc vitam concluderimus. dabit nobis vitam æternam, Joh. 10. v. 27.

Hoc triplici Christi nomine, pientissimus Dania Rex Christianus b. m. se confirmavit. Quælitus enim ante obitum à Confessionario suo, quale solatium haberet respondit: Errare nescio, quia Christus via est. Verbo ipsius falli nequeo, quia est veritas. Non moriar, quia est vita. Nihil igitur mihi timendum erit.

Nos ad exemplum ejus similiter in agone dicamus: Domine Jesu, tu dixisti, sum via, veritas, & vita, nemo venit ad Patrem nisi per me: his verbis fidem habentes firmiter innitimur, tibi vivimus, tibi moriemur: quia tu via es, non aberrabimus, quia veritas, non falleremur, & quia vita, nunquam moriemur.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

1. *Viam salutis scrutare.* S. Thomas nobis exemplo præit inquit: Domine, nescimus, quò vadis, & quomodo possumus viam scire? Quibus verbis desiderium suum, à Christo viam salutis discendi, contestatur. Idem nostri quoque officii est. Quia enim ut supra audivimus, multi flexuosi secessus sunt, ideò perquam opus erit, ut instar viatoris viam nescientis quæramus, quæ sit via bona, Jer. 6. v. 16. via scilicet ad Patrem. Hic Christus se spontè offert, ostendit nobis viam, inquit: Ego sum via. Necessè igitur erit, ut hanc

hanc viam probè observemus, & in eâ ambulamus, Jer. 6. v. 16.

Quid enim prodest via recta & regia, nisi in illa ambulaveris? Quia igitur spiritalis illa est, spiritaliter quoque calcari oportet. *Istud iter non pedibus, sed passibus mentis ambulate*, inquit Cassiodorus. Quod & Christus testatur, inquit: Omnis qui credit in eum, non peribit, sed habebit vitam æternam, Joh. 3. v. 16. qui videt Filium & credit in eum, habet vitam æternam, Johan. 6. v. 40. Id Paulus vocat, *ἡ πίστις ἀληθινή*, per fidem ambulare, 2. Cor. 5. v. 7. quâ ratione omnes fideles ab Abele hæctenus ambulaverunt, & ita ad Patrem pervenerunt.

Non verò sufficit in hac via incipere, & deinde respicere, ut uxor Lothi, Gen. 19. v. 26. Luc. 17. v. 32. vel planè in ambages & devia aberrare: sed in via regiâ manendum & pergendum est, ut obliviscaris quæ retrò sunt, ad ea verò, quæ sunt priora extendas te, ad scopum persequens, ad braviolum supernæ vocationis Dei, in Christo Jesu, Phil. 3. vers. 13, 14. aliàs fieri non potest, ut ad cœlestem patriam perveniamus.

Quod si verò quandoque fieret, ut pedes nostri titubent, & à vera calle deflectant, siquidem & justus in die septies cadit, Prov. 24. v. 16. Verà nos pœnitentia & fide in Christum vicissim erigamus, & in rectam semitam revertamur, & refrigerium animabus nostris inveniemus, Jerem. 6. v. 16. Et licet variis molestiis, ut viatores experiuntur, in itinere hoc expositi simus, moderatè id feramus, scientes, quod per multas tribulationes in

Regnum Dei intrandum sit, Actor. 14. v. 22.

Sicut autem aurigas & viatores in molesto itinere speratum diversorium consolatur: Ita & nos dulci cœlestis diversorii requie omnes molestias & ærumnas peregrinationis hujus superare possumus. In domo Patris mansiones jucundissimas inveniemus, huc revertemur cum jubilatione, lætitia sempiterna super caput nostrum: gaudium & lætitiâ obrinebimus, & fugiet dolor & gemitus, Esa. 35. v. 10.

II. *Inscitiam tuam fatere.* S. Thomas ingenuè fatetur, neque se, neque Collegas viam salutis scire, idque propterea facit, quod eomelius de eâ edoceri possit.

Ita & nos infirmitates & ruditatem nostram ne abscondamus, sed rotundè & liberè profiteamur. Multi equidem malunt in luto ignorantie hætere, quam inscitiam profiteri, & pleniorè informationem petere, cum tamen

Non pudor est, nil scire: sed est nil discere velle.

Quandocunque igitur unus vel alter, de hac vel illo fidei articulo non sufficienter instructus est, non erubescat cum Thoma ignorantiam suam manifestare, & à pastore ordinario, vel alio erudito explicationem petere, sic sapiens erit, Sir. 6. v. 35. Nemo putet, auctoritati hoc suæ derogare. Eunuchus Reginæ Candaces ex Æthiopia, Vir erat non infimæ conditionis & auctoritatis, & tamen à Philippo explicationem Esaiæ petebat, Act. 8. v. 34. & ita ad cognitionem Christi perveniebat, respectu cujus omnis humana gloria & auto-

autoritas, pro stercore arbitranda, Phil.
5. v. 8.

III. *Veritatem amplectere*, Christus ait: Ego sum veritas. Hæreseon sanè & errorum tanta seges est, ut vix numerari queat. Et tamen quilibet hæreticus errorem suum incrustatum & confirmatum it. Quò igitur à nemine fortè fallaris, à Jesu tuo disce, ille veritas est: idèd omnia, quæ dicit, vera sunt, verbum ejus veritas est, Joh. 17. v. 18. quod verò huic adversatur, mendacia & præstigiæ sunt, licet multis & plausibilibus argumentis pallietur. Veritati proindè insiste, nec à Spiritu mendacii falleris.

Quia & filii hujus seculi in antiqua consuetudine præsidium quærunt, & ex illâ jus evincere satagunt, noli illud attendere.

Tempore Gregorii Episcopus erat, qui & ipse prisca consuetudini multum tribuebat, cui verò Gregorius respondebat. *Christus dixit: Ego sum veritas, non dixit: Ego sum consuetudo.* Hoc responso & tu ejusmodi homines redarguere poteris. Dic cum Hanna: Nolite multiplicare loqui sublimia, sublimia gloriantes: recedant vetera de ore vestro: quia Deus scientiarum Dominus est, & non diriguntur studia, 1. Sam. 2. v. 3. Brevis: usque ad mortem certa pro justitiâ, Sir. 4. v. 33. Sic Dominus, qui est via, veritas & vita, via tua erit, in te omnes promissiones suas implebit, tibi quæ hinc vitam spiritualem, ibi æternam ex gratia largietur, quod fiat per Christum Jesum. Amen.

IN FESTO ADSCENSIONIS CHRISTI.

Evangelium Marc. 16. v. 14. -- 20.

EXORDIUM.

Oritur Sol, & occidit, & ad locum suum revertitur, ut ibi rursus oriatur, ait Regum Sapientissimus Salomo, Eccles. 1. v. 5. Per Solem nihil aliud denotat, quam luminare magnum, quod Deus posuit in firmamento cœli, ut præesset diei, Gen. 1. v. 15. 16. Ille igitur quotidie manè oritur, & cursum suum ad occasum dirigit, hoc modò diem in terrâ efficiens: Vesperis verò occidit, reliquum suum curriculum perficiens, dum ad locum, ubi pri-

diè ortus est, revertatur, & denuò exoriatur.

Hoc ipso verò Salomo vanitatem & interitum omnium filiorum Adami depingere voluit, qui & ipsi hinc non habent permanentem civitatem, Ebr. 13. v. 14. sed per labores & dolores ad præfinitum terminum currunt, Psal. 90. v. 11. in morte verò, velut Sol in nocte sepeliuntur, vita enim tum succiditur festinanter & avolumus, Psalm. 90. v. 10. Confer Sap. 5. v. 9. 10.

Et